

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

ด้วยรัฐบาลมีนโยบายปฏิรูประบบราชการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของภาครัฐ เป็นการบริหารที่มุ่งเน้นผลงานและผลลัพธ์ (Output Base Budgeting) ซึ่งต้องใช้ข้อมูลทางการเงินในการตัดสินใจจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดเพื่อผลิตผลผลิตอย่างคุ้มค่าจำเป็นต้องมีข้อมูลในการผลิตผลผลิตและบริการ กระทรวงการคลังได้มีแผนการปฏิรูประบบบัญชีภาครัฐ โดยมีเป้าหมายเปลี่ยนหลักบัญชีของหน่วยงานภาครัฐจากเกณฑ์เงินสด (Cash Basis) เป็นเกณฑ์คงค้าง (Accrual Basis) จากเดิมระบบเกณฑ์เงินสดเป็นการมุ่งเน้นการควบคุมการใช้ทรัพยากรตามที่ได้รับจัดสรร การควบคุมในรายละเอียดการเบิกจ่าย โดยมีวัตถุประสงค์เพียงเพื่อแสดงปริมาณ และรายละเอียดการรับจ่ายเงินในแต่ละปีงบประมาณ เปรียบเทียบกับแผนการจัดหารายได้ และวงเงินงบประมาณที่กำหนด บนพื้นฐานของความคิดที่ว่าหน่วยงานภาครัฐเป็นหน่วยงานที่ไม่มุ่งหวังผลกำไร จึงมิได้จัดทำบัญชีตามระบบเกณฑ์คงค้าง ซึ่งโดยหลักเกณฑ์นั้นการบัญชีตามระบบเกณฑ์คงค้าง สามารถให้ข้อมูลต้นทุนที่แท้จริงของการดำเนินงานได้ อีกทั้งช่วยวางกรอบในการผลิตข้อมูลทางการเงินเพื่อนำไปใช้ในการประเมินผล การบริหารจัดการสินทรัพย์ การบันทึกต้นทุนผลผลิตและบริการ ซึ่งการบัญชีตามเกณฑ์เงินสดไม่สามารถให้ข้อมูลต้นทุนที่แท้จริงของการดำเนินงานได้อย่างเหมาะสมและเพียงพอ

สถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 เป็นหน่วยงานของภาครัฐหน่วยงานหนึ่ง มีสถานศึกษาอยู่ในสังกัดทั้งสิ้น 16 สถานศึกษา ตั้งอยู่ในจังหวัดเชียงราย จังหวัดพะเยา และจังหวัดลำปาง หน่วยงานเหล่านี้ได้เริ่มปฏิบัติบัญชีตามระบบเกณฑ์เงินสด เกณฑ์เงินสดจะทำการบันทึกรายรับรายจ่ายเกี่ยวกับเงินงบประมาณ รายรับได้รับการจัดสรรเงินงบประมาณจากส่วนกลางและรายจ่ายงบประมาณจะจ่ายตามแผนงานที่ขออนุมัติจากส่วนกลาง ซึ่งแบ่งไว้เป็นหมวดหมู่ของระบบบัญชีราชการที่ได้วางไว้ การบันทึกบัญชีจะมีเพียงบันทึกเพื่อควบคุมรายรับรายจ่ายและจัดทำงบทดลอง ไม่ได้มุ่งหวังกำไร ไม่คำนึงถึงต้นทุนและผลผลิต ไม่บันทึกบัญชีค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ถาวร บัญชีหนี้สงสัยจะสูญ ไม่จัดทำงบกำไรขาดทุน งบดุล และงบกระแสเงินสด เพื่อแสดงผลการดำเนินงานหรือฐานะการเงินเหมือนกับระบบบัญชีเกณฑ์คงค้าง

ปัจจุบันสถานศึกษาได้ปฏิบัติบัญชีตามระบบเกณฑ์คงค้าง หลักการบัญชีตามระบบเกณฑ์คงค้าง เป็นการบันทึกรายได้กับค่าใช้จ่าย เพื่อรับรู้ผลประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในรอบระยะเวลาบัญชี ซึ่งมีกระแสผลประโยชน์ไหลเข้าหรือออกจากหน่วยงาน โดยไม่ได้คำนึงถึงแต่เฉพาะกระแสเงินสด เหมือนเช่นในอดีตที่ผ่านมา หน่วยงานจะต้องทำงบการเงินที่แสดงทรัพยากรทั้งหมดที่มีอยู่ในความควบคุมดูแล ภาระหนี้สินและส่วนทุนของหน่วยงาน รวมทั้งรายงานที่แสดงรายได้และค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในแต่ละรอบระยะเวลาบัญชี เพื่อแสดงผลการดำเนินงานของหน่วยงานนอกเหนือจากงบกระแสเงินสดที่หน่วยงานจะต้องจัดทำตามปกติ และโดยที่ทิศทางการปฏิรูประบบบริหาร ภาครัฐแนวใหม่จะมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับผลผลิต และผลลัพธ์ของหน่วยงาน แนวคิดในการจัดทำงบการเงินและการเปิดเผยข้อมูล จึงให้ความสำคัญกับข้อมูลทางการเงิน ซึ่งมุ่งเน้นผลผลิตเช่นเดียวกัน ดังนั้นเงินทุกประเภทไม่ว่าจะเป็นเงินในงบประมาณ หรือเงินนอกงบประมาณ จะต้องนำมารวมแสดงไว้ในงบการเงินของหน่วยงานนั้นทั้งหมด เพื่อแสดงภาพรวมของผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของหน่วยงาน (สำนักมาตรฐานด้านการบัญชีภาครัฐ กลุ่มมาตรฐานและนโยบายการบัญชีภาครัฐ, 2546: 1)

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงความคิดเห็นของนักบัญชีสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 ที่มีต่อการจัดทำบัญชีตามเกณฑ์คงค้างว่ามีความคิดเห็นเกณฑ์คงค้าง เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำเอาแนวทาง ไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ซึ่งจะส่งผลทำให้ส่วนราชการใช้เป็นแนวทาง ในการกำหนดระบบบัญชี สามารถหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขได้อย่างเหมาะสม ทำให้เกิดการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อภาครัฐต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาถึงความคิดเห็นของนักบัญชีในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 ที่มีต่อการจัดทำบัญชีเกณฑ์คงค้าง

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกทางด้านความรู้สึกลึกซึ้งที่มีต่อการนำระบบบัญชีตามเกณฑ์คงค้างมาใช้ในหน่วยงานของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3

นักบัญชี หมายถึง หัวหน้างานบัญชีและเจ้าหน้าที่บัญชีในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในเขตภาคเหนือ 3 จังหวัดได้แก่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดพะเยา และจังหวัดลำปาง

สถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 หมายถึง สถานศึกษาที่ซึ่งเป็นส่วนราชการในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในเขตภาคเหนือจำนวน 3 จังหวัดได้แก่จังหวัดเชียงราย จังหวัดพะเยาและจังหวัดลำปาง

เกณฑ์ค่าง หมายถึง หลักเกณฑ์ทางบัญชีที่ใช้รับรายการและเหตุการณ์เมื่อเกิดขึ้นมิใช่รับรู้เมื่อมีการรับหรือจ่ายเงินสดหรือรายการเทียบเท่าเงินสด ซึ่งทำให้รายการและเหตุการณ์ต่างๆ ได้รับการบันทึกบัญชีและแสดงในงบการเงินภายในงวดที่เกี่ยวข้องกับการเกิดรายการและเหตุการณ์นั้น

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบถึงความคิดเห็นของนักบัญชีในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3 ที่มีต่อการจัดทำบัญชีเกณฑ์ค่าง
2. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนางานด้านบัญชีของสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 3

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved